

BURENBRIEF

OKTOBER 2021

Van de redactie

Vleesch-kost

Pagedal te Stadskanaal. U las het meer dan eens en worstelde even vaak met de uitspraak.

Geen wonder, de naam is te gek om los te lopen.

Het is dan ook *verhollandst*, zegt men ter plekke. In de Knoalster tongval spreekt men van **Poggedèl**.

Pogge = kikkvors, dèl = laagte.

Zuidwending bij Veendam heet bij de lokale bevolking Ziedwending, zijnde oorspronkelijk een kanaal-afbuiging opzij (op zied) en allerminst naar het zuiden.

Paterswolde. Geen woud noch paters aan de orde.

Potterwòl is de dialectvorm. Waarschijnlijk is de naam terug te voeren op de petten of petgaten. Dit zijn moeras-sige veenstukken waaruit baggerturf gewonnen werd.

Daardoor ontstond het Paterswoldse meer.

Wòl = wal. In dit geval een zandrug door het veen.

Het kan nog doller, kijk maar.

Reitemakersrije, een straatje langs een kade in Groningen. Een onzinnaam van de bovenste ambtelijke plank.

Oorspronkelijk: Raitmoakersriege.

Raitmoaker = vervaardiger van rieten voorwerpen; riego = rij.

Hier stond vroeger een rijtje werkplaatsen van rietverwerkers. Ook Reitdiep had Rietdiep moeten zijn als vertaling van Raitdaip. Wie de verhollandsing bedacht heeft, moet wel een klap van een molenwijk gehad hebben.

En nu dichterbij: **Kostvlies, in 1850 Kost vleesch.**

Veldnaamkundige Schönveld vergelijkt Kost vleesch met Kostverlies, Kostvlies en Kostverloren. Een veldnaam die volgens hem erop wijst, dat ontginning veel (geldelijke) pijn en moeite kostte.

Zou Kostvleesch een ambtelijke verklungeling kunnen zijn van Kostverlies?

Met name Kostverloren komt in Nederland en Vlaanderen meer dan 100 keer voor. Gewoonlijk waren dit aanvankelijk armetierige terreinen in of nabij stad of dorp.

Verder in deze Burenbrief komen we er op terug.

Prijsuitreiking

'De eigen leefomgeving bij de kladden vatten en zich toe-eigenen, dat deden ze in Kostvlies'.

Aldus sprak de jury van de Groene Anjerprijs zich uit over Vereniging de Hamerlanden, die vervolgens winnaar bleek te zijn. Vlot gezegd, maar intussen bedacht de jury van alles om de spanning flink op te voeren.

Diverse kranten en bokkebladen lieten het al weten: het Prins Bernard Cultuurfonds verstrekt eens per twee jaar de Groene Anjerprijs. Woensdag 13 oktober 2021 was de eerste keer. Hoofdprijs 3000 euro.

De ceremonie vond plaats in het Verenigingsgebouw te Veenhuizen. Het staat midden tussen huizen met gevelstenen als *Zorg en Vlijt, Orde en Tucht, Bitter en Zoet, Werken is Leven, Arbeid is Zegen, Werk en Bid* en meer van die trendy kreten.

Binnen stonden delegaties van de drie genomineerden nerveus te happen in joekels van petits fours, zeg maar grands plusfours.

Koffie c.q. thee inclusief de versnaperingen, voornoemd, mochten niet ingenomen worden in het onderkomen, waar de prijsuitreiking zou zijn.

Dat was namelijk in de Koepelkerk, een achtkantig gebedshuis met kerkorgel en preekstoel.

Intermezzo

In de 8-persoons kerkbanken nam de transpiratiegeur van de gegadigden een hoge vlucht naarmate de ene toespraak na de andere volgde. Jaja leuk, maar kom op met de bekendmaking.

Neenee, eerst aandacht graag voor een muzikaal intermezzo. Een dame, zeer bedreven in schalks rondlonken, bracht liederen ten gehore. De klanken waren verrukkelijk maar van haar teksten had niemand in het gehoor een zak verstaan, laat staan begrepen.

Het applaus klonk ongeduldig.

Aha, de voorzitter ging het woord nemen. Nu kwam de uitslag. Gedachtig de zondagspreken, hier ooit gebruikelijk, sprak hij waardig en gedragen de juryrapportering uit over elk der genomineerden:

De Veenloop te Weiteveen, De Hamerlanden te Kostvlies, De Vogelwacht te Uffelte.

Twijfel over eigen kans groeide bij het aanhoren van de opsommingen over de bewonderenswaardigheden van steeds de volgende partij.

Druppels op voorhoofden en andere lichaamsdelen. Wie van de drie was het actiefst, het biodiverst, het landschappelijkst? Jaja het was *Bitter en Zoet*, maar vooral ook *Beven en Zweten*.

E i n d e l i j k :

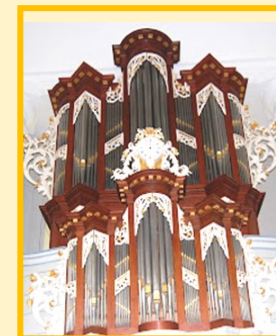
'Vanwege de voorbeeldwerking en het perspectief heeft de jury de Groene Anjer Prijs 2021 toegekend aan: Vereniging de Hamerlanden.'

Een applausontlading als een Canarische vulkaanuitbarsting bracht de kerkkoepel bijna naar beneden.

Laat dat orgel galmen en dreunen,

verkondig het van de preekstoel:

Verdulleme nog an toe, we hebben um binnen!

...galmen en dreunen

Wat beoogt de Groene Anjer Prijs en

wat was de reden om die toe te kennen aan Vereniging De Hamerlanden?

Het Prins Bernhard Cultuurfonds wil met de Groene Anjer Prijs 'groene vrijwilligers' inspiratie bieden. De prijs is bestemd voor een instelling of groep die opgevallen is door acties in landschapsbehoud en -ontwikkeling.

In totaal hadden zich in Drenthe 18 gegadigden gemeld. Deze zomer heeft de jury drie genomineerd en hen nader bevestigd naar ambities. Als antwoord daarop liet Vereniging de Hamerlanden **onder andere** een korte film maken en stuurde die op. Mogelijk heeft de film, uiterst kundig vervaardigd door Mark Verstraete, geholpen de jury te overtuigen. *)

De jury hanteerde de volgende criteria:

1. Het leveren van een uitzonderlijke prestatie, waarbij gelet wordt op kwaliteit en bereik.
2. Gedreven zijn tot verdere ontwikkeling en behoud van natuur, landschap en biodiversiteit.
3. De aanvraag moet betrekking hebben op een activiteit in Drenthe.

De jury vond dat van alle gegadigden, Ver. de Hamerlanden het beste voldeed aan de criteria, 'vanwege de grote voorbeeldwerking en het perspectief die het wellicht voor anderen kan bieden'.

De jury had de topografie van de gemeenten in Drenthe nog niet geheel onder de knie. Zie laatste regel

Het juryoordeel

Waarin een kleine buurtschap groot kan zijn. En een voorbeeld voor anderen. Niet alleen door de koop van het Zandgat hebben de bewoners een stukje natuur voor zichzelf behouden, maar door allerlei activiteiten op het gebied van het onderhoud en het bevorderen van biodiversiteit en het toegankelijk maken van de plas en de omgeving met een wandelroute levert de vereniging een prachtige bijdrage aan de Drentse natuur. De vereniging wil met andere partijen zoals het Geopark de Hondsrug samenwerken en heeft ambities om cultuurhistorische en culturele activiteiten te ontplooiën. De prijs wil de vereniging besteden aan het zichtbaar maken van de geologie van de Hondsrug door het vervaardigen van een bodemprofiel dat langs de Hamerlandse route aan de wandelaar getoond wordt.

De jury vindt overigens dat de gemeente Borger-Odoorn een pluim verdient omdat is vastgehouden aan de planologische bestemming natuur toen een vorige eigenaar van de plas er commerciële activiteiten wilde ondernemen.

Commissaris van de Koning, mevrouw Kleinsma, overhandigt de eerste Groene Anjer Prijs aan voorzitter Hans Haerkens.

Foto: Lucas Venema

Colofon

Doel van de Burenbrief is de onderlinge informatie en communicatie te bevorderen tussen buurtgenoten. De redactie probeert *onafhankelijk* te zijn van clubs, stichtingen, verenigingen en overheden.

Delen van de Burenbrief heeft de redactie gereserveerd voor mededelingen van Ver. de Hamerlanden, vallend onder verantwoordelijkheid van het verenigingsbestuur (groene steunkleur plus verenigingslogo).

De redactie beschikt graag over uw e-mailadres, dan bent u verzekerd van verdere - gratis - toezending.

Redactieadres:

E: andringaton@gmail.com

Kostvliet 41

9462 TP Gasselte

*) zie voor de film de website van Vereniging de Hamerlanden

Van de beheercommissie Zandgat Kostvliet

RECENTE WERKZAAMHEDEN

Stenen d'r uit; stammen d'r in. Daarmee begonnen de na-zomerse karweien.

In de noordoosthoek van het Zandgat daalt een trap af naar een terrasje. De stenen traptreden hebben we vervangen door stammetjes. Op het terras staat nu een bank - onze laatste. We hebben de afrastering verzet en de door de akkervarkens gemaakte kuilen gedicht en de opgewroete stenen opgeruimd. We moesten dus minstens een keer per week het werk van de varkens overnemen, dwz. de kiemplantjes omhakken om te voorkomen dat de Japanse duizendknoop weer kans kreeg.

Beweegtuin

Het Drentse Landschap heeft op het voorterrein het gras gemaaid en afgevoerd. Plaatsing van piketpaaltjes volgde voor aanduiding van de bestelde beweegtoestellen. Vanaf maandag 13 september gingen mannen van de firma Sicuro daarmee aan de slag. In twee dagen plaatsten zij: de beweegtoestellen, een vergrootglas, een stammentrap, het springbokparcours en een klimtoren.

Burendag

Een van de geplande activiteiten om op de Burendag uit te voeren was de aanleg van de jeu de boules baan. Hoe maak je zo'n object? Wat heb je daarvoor nodig? Waar kun je het materiaal het beste bestellen? Wanneer moet het geleverd worden? We zouden ook bloembollen planten en het schelpenpad verbeteren, onderhoud doen aan de fruitbomen, een vlindermuurtje bouwen, schapengaas aanbrengen op de oeverwaluwenwand en nog wat onvoorziene klussen. De bestellijst zag er als volgt uit:

- 3,5 kuub Dolomietzand
- 0,7 kuub Ardenner Split
- 30 opsluitbanden
- 45 m² worteldoek
- 950 bloembollen (ster- en buishyacint, winterakoniet en boerenkrokus)
- 6 kuub gewassen schelpen
- 40 meter schapengaas
- 100 krammen
- Tuinrol huren

Aanleg jeu de boules baan

Uitvoering

Op de Burendag meldden zich 22 buurtgenoten. Ze hebben de hele actielijst afgewerkt. Bij de slotcatering keken ze voldaan en tevreden naar de resultaten en constateerden:

- Jeu de boulesbaan ligt er netjes bij.
- De bollen zitten in de grond.
- De schelpen liggen op het pad
- Het gras rond de fruitbomen is verwijderd.
- De dode takken zijn uit de fruitbomen geknipt.
- Het verzamelde puin is opgegaan in een insectenmuurtje.
- De afrastering van de 'berenklauw varkens' is opgeruimd.
- Grond en snippers zijn naar de klimtoren gebracht.

En verder

De week erna hebben Johan Inpijn en HarmJaap Roetman schapengaas op de zandheuvel aangebracht. Bij het eerste gebruik van de jeu de boules baan bleek dat het split aan de grove kant is. Als oplossing is er een minibag inveegsplit overheen gegaan (36 emmers). De baan ziet er strakker uit en de ballen rollen beter. Begin oktober zijn we begonnen met de voorbereiding van de Natuurwerkdag op zaterdag 6 november zijn bomen, struiken en veldbloemenzaad uitgezocht en besteld.

Trap

Half oktober was er weer werk aan de winkel en wel het plaatsen van een trap aan de noordwest zijde van het Zandgat. Het pad is daar steil en toenemend glibberig. Niet zonder gevaar. We mochten over buurmansland tussen het rooien van de bieten en het zaaien van de wintergerst. Dat was krap bemeten, maar het lukte. Firma Wilms heeft met hulp van vrijwilligers een prachtige trap geplaatst. Zie foto hiernaast.

Johan en HarmJaap brengen schapengaas aan op oeverwaluwenwand

Trap op Zandgatpad noordwesthoek

Afscheidstournee van de Beheercommissie

De laatste twee maanden van dit jaar gaan we de puntjes op de i zetten, want per 31 december 2021 zit het werk van de beheercommissie erop. De gelden van de toegezegde Leadersubsidie zijn dan besteed. Natuurlijk blijft er daarna genoeg te doen rondom het Zandgat, maar daar is geen commissie voor nodig, wel veel vrijwilligers!

Marjan Doijer
Secretaris beheercommissie het Zandgat.

Welkomstwoord

Klimtorenbouw afronden

Uitleg Bewegtuin

BURENDAG 2021

Onderhoudswerk boomgaard

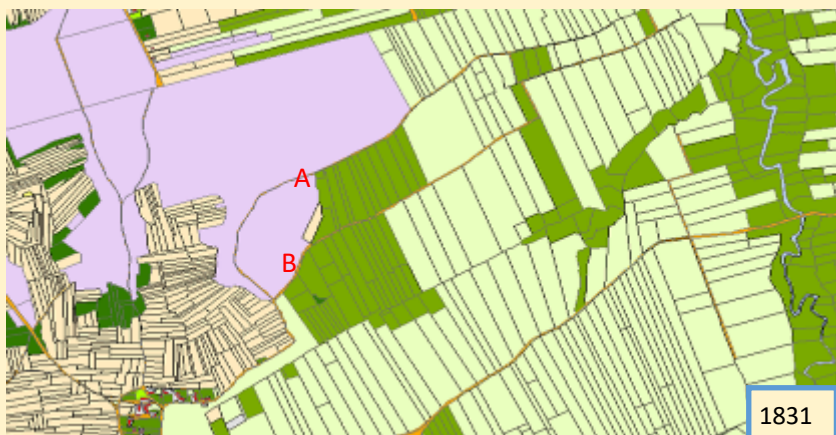
Voorzitter transport

Schelpenpadverbetering

Het gevorkte pad links op de kaarten is de Looweg. De aftakking naar rechts is de verbinding met Achter 't Hout. Later is dat deel vervallen.

A = Oude dijk B = Nieuwe dijk. Vergelijk beider verloop op de kaarten.

Verzopen koeien?

‘Het lijkt wel de term voor een huidziekte. Waar komt die naam Kostvlies vandaan?’ opperden meerdere voorbijgangers in het wandelseizoen.

Het raadsel van onze buurt-naam intrigeert niet slechts passanten, maar eigenlijk ook Kostvliezers zelf. Tijd dus voor opheldering, of althans pogingen daartoe. Oude kaarten kunnen helpen.

Niet op de kaart

De bovenste kaart hiernaast is van **1812**. Het is de oudste kaart die details weergeeft: bebouwing, beken, paden, akkers, groengronden, woeste grond. Kaart nummer twee is een kadasterkaart uit **1831** en biedt meer gegevens. Het bruingekleurde op de kaart van **1812** is paars op die van **1831**; het duidt woeste grond aan. **In dit gebied, toen begroeid met heide en struweel, is het latere Kostvlies ontstaan.** Donkergroen op kaart **1831** is hooiland; lichtgroen is weide. De fijnmazig verkavelde delen (links) zijn de essen. Wegen waren er toen nog steeds niet, wel paden. Het gekriebel links onder op de kaarten is de bebouwing van Grotenend.

Wel op de kaart

Op de kaart van **1850** verschijnt voor het eerst de aanduiding **Kost vleesch**; d.w.z. voor een stuk grond ten noordwesten van de Oude dijk.

De rechte lijnen op de kaart links lijken wegen aan te duiden. Zie bijvoorbeeld de Looweg en de weg die nu Kostvlies heet en de Achterweg. In werkelijkheid waren het kronkelende zandpaden. De rechte lijnen duiden slechts globaal de richting aan.

Merk ook op, dat **Kost vleesch** in het gebied ligt van het heideveld, dat pas na 1850 ontgonnen en verkaveld werd. Voordien was het onverdeeld

collectief bezit. **Kost vleesch** verschijnt op de kaart in 1899 als **Kost vlies**.

Er is een populaire verklaring voor de naam. In de zompige weidevelden zou rundvee zijn weggezakt en omgekomen. Dus: dat kostte vlees.

Niet erg logisch, als verklaring. Immers na ontginning werd de podzolbodem soms wel drassig, maar kon nauwelijks water vasthouden. Verstuing was een terugkerend probleem.

Dat brengt ons op dit: de vroegere heide leverde een uiterst schrale, zure bodem op.

Lokale boeren weten: *Zonder vreselijk veel kunstmest komt gewas hier niet de grond uit.*

Verklaring

Investeren in ontginning en vervolgens weinig opbrengst. Verklaart dat de naam? Verloren gegane kosten: **Kostverlies**. Later verbasterd tot **Kostvlies**.

Vanaf eind 19de eeuw ontstond een buurtschap van plaggenhutten en keuterboerderijtjes. Een armetierig gehucht op landjes met povere oogsten. De naam Kostvlies ging over op de hele nederzetting.

In de jaren '60 kreeg een M.O.-leraar, die een hypotheek wilde, van de verbaasde Rabo-bank te horen:

‘U wilt toch niet op Kostvlies wonen?’

Nu zou het antwoord zijn: **Wie niet?**

Positieve Sandra

‘Nog even een derde rondje, mensen.’ Sandra weet van aanpakken, maar nooit zonder glimlach. In de Beweegtuin bij het Zandgat te Kostvliet staat ze een groepje Kostvlieters te activeren.

Ze legt per oefenpaal uit welk gewricht, welke oksel, bil of kuit aan de orde is. De beweegtuin trekt nu wekelijks op zaterdagochtend een wisselend groepje buurtbewoners, gewoonlijk met een vaste kern. Ook kinderen vinden het geinig om te doen. Bijna dertel doet Sandra oefeningen voor en roept: ‘Doe dit ook, maar forceer je niet.’

Er wordt gestrekt, gedrukt, gebogen, gerekt en door een enkeling ook gekrachtsptst.

Alles gaat beter met een glimlach.

En alles met een glimlach graag; dan gaat het beter, is haar filosofie. Sommige deelne-

mers vervallen af en toe in echt lachen. Mag ook. We kenden Sandra van ‘daden en doen’. Bij Natuurwerkdagen en NL-doet was ze gewoonlijk present en druk in de weer met kruiwagens, spaden, palen en zo meer. In de rol van fitness-coach kenden we haar

nog niet. We willen daarvan wel een naadje van haar kous weten.

Heb je een reguliere baan op dit gebied?

Sandra: ‘Ik heb jarenlang soortgelijke oefeningen gedaan met mensen die een beperking hebben op lichamelijk en/of op verstandelijk gebied.

Nu heb ik nog een PGB-cliënt met een specifieke verstandelijke beperking. Ik werk volgens een beleidsplan met regelmatige evaluaties.

Tot voor enige tijd was deze functie uitgebreider (17 uur per week). Als gevolg van overheidsbezuiniging hield ik nog 2 uren over. Voor aanvullend inkomen werk ik nog in huishoudelijke hulpverlening bij mensen met een beperking. En ik heb de mantelzorg op me genomen voor iemand met een specifieke beperking.’

Hoe heb je die teruggang in begeleidingsuren ervaren?

‘Als een slag. Die bezuiniging in de zorg werkte heel ontmoedigend. En natuurlijk betekende het ook een financiële tegenslag voor mij. Ik bleef positief ingesteld en eigenlijk was het de sport die mij mentaal op de been hield.’

Hoezo motiveert jou de sport?

‘Als kind was ik een onzeker type, maar in de wedstrijdsport ontdekte ik mijn sterkste punt.

Het is ook via de sport dat ik in lichaamscoaching ben terechtgekomen. Ik begon mijn werkzame periode bij de Hema waar ik interne opleidingen kreeg en op verantwoordelijke posten terechtkwam op gebied van bevoorrading, verkoop en

dergelijke. Mijn hart ging meer uit naar bezig-zijn op maatschappelijk gebied en naar sport. Via via kon ik aan het werk op een sportschool. Dus besloot ik op mijn 29ste een carrière-switch te maken. Eerst werd ik baliemedewerkster, al gauw kreeg ik er een aanstelling als fitness begeleider. Intussen deed ik de MBO-opleiding Persoonlijke Begeleiding Specifieke Doelgroepen. Mijn hobby werd mijn beroep. Ideaal dus.’

Waarvan word jij enthousiast?

‘Veel op sportief gebied. Ik heb vroeger geschaatst dat het een lieve lust was en ik heb de ‘4 mijl Haren-Groningen’ gelopen. Lopen geeft helderheid. Ook dat de mensen in Kostvliet een Beweegtuin hebben opgezet, doet me deugd. Bewegen voorkomt zo veel problemen. Maar ik heb ook nog een droom.’

Droom

‘Johnny en ik zouden op een termijn van zo’n tien jaar ons in Spanje willen vestigen.

We denken aan opknappen van huisjes en die verhuren als vakantieverblijven. Johnny is ervaren in dit soort werk. We hebben er al contacten. Thuis ligt al een cursus Spaans.’

Beiden weten van aanpakken. Zo’n droom moet wel uitkomen. Succes.

Ook kinderen hebben de Beweegtuin omarmd.

Sandra Fidom - Knol

Geboren 1970 te Nieuwolda
Woonde later te Midwolda, Winschoten, Groningen (stad), Gasselte, sinds 2021 te Gasselternijveen

Opleiding: LHNO, MBO Pers. Begeleider Spec. Doelgr.

Ervaring: Diverse functies detailhandel, Fitness coach

Burg.staat: Gehuwd, met Johnny
2 kinderen uit een vorig huwelijk

Liefhebberij: Sport
Muziek (blues)

Landelijke Natuurwerkdag

De natuurwerkdag valt dit jaar op
zaterdag 6 november

Tijd: 09:00—13:00 uur

Plaats: Zandgat te Kostvliës

Plan: 72 bomen en struiken planten
Veldbloemenzaad zaaien
Snoeien langs de buitenkant van het gebied
Snoeien rondom de geplaatste banken

Aanmelding:

mail: marjandoijer@gmail.com

Beheercommissie Zandgat

VERSLAG HEMMELDAG

In 180 landen staken op 18 september jl. massa's vrijwilligers de handen uit de mouwen. Het was World Cleanup Day.

In Kostvliës noemen we het Hemmeldag en er verzamelden zich zes buurtgenoten bij het Zandgat.

Het op te schonen gebied omvatte alles tussen Brummelpad en Noorderdwarsdijk. De ruimers verdeelden onderling de routes, namen de zakken ter hand en sloegen aan het verzamelen.

Onderweg ondervonden ze getoeter, omhoog geheven duimen, gefietsbel en andere aanmoedigingen. Een automobilist nam even de moeite om te stoppen en te vertellen, dat hij veel waardering had voor de actie. Boerin Agnes riep de opruimers binnen voor een kop koffie.

De buit op het eind van de zaterdagochtend omvatte in totaal twee volle afvalzakken. Minder zwerfvuil dan verwacht.

Hartelijk dank Marjan, Ina en Luchina, Ariën, Ben, Grietinus.

Eerste keer Jeu de boules c.q. Petanque te Kostvliës

Per seizoen gingen we, in pre-covid tijden, Klootschieten. We hebben de gelegenheid de ballen te hanteren op een iets andere wijze. Sinds kort immers beschikt de buurt over een jeu de boules voorziening. Het bestuur opent de baan in Franse sfeer met een glas wijn in de hand.

Datum: zondag 14 november 2021

Plaats: het Zandgat

Tijd: 14:00 uur

Iedereen die dit leest is welkom.

Hemmeldag te Kostvliës 18 sept.

Bij de aanvang:
koffie, overleg
en route verdeling

AGENDA

30 sept. 13:30 u Bloemschikken in de
Kranenborgschool

6 nov. 09:00 u Natuurwerkdag
Zandgat

14 nov. 14:00 u Jeu de Boules
Zandgat

Even wat rechtzetten

In de vorige Burenbrief heb ik een stukje geschreven over de familie Sikkema.

Een beetje te snel heb ik wat namen genoemd van Kostvliëzers die al voor de komst van fam. Sikkema in Kostvliës woonden. Er zijn namelijk meer buurtgenoten die hier geboren en getogen zijn en dus alles hebben zien gebeuren.

Als ik mij beperk tot diegenen die hier hun hele leven al gewoond hebben:

Mini Dijk-Dokter is geboren in het huis waar Albert Hadderingh (Kostvliës 19) nu woont. Haar zus Hennie is daar ook geboren en woont nu weer in Kostvliës, maar is een poos weggeweest. Janny Bokhorst-van 't Hof woont ook haar hele leven al in Kostvliës. Zij is geboren in de voormalige Spar-winkel (nu huisnummer 15).

Ik hoop dat het lijstje, inclusief de eerder genoemde personen, nu compleet is.

Chiel van Leusden

Beweegtuin in vol bedrijf

Filodeegrol met oesterzwam en wilde kruiden

Het kweken van oesterzwammen is tegenwoordig behoorlijk populair.

Je vindt kweeksetjes bij de biowinkel.

Op internet kun je plugjes met broed kopen, zodat je stammetjes kunt enten.

En dan later heerlijke oesterzwammen van eigen teelt kunt oogsten.

Pluk dan smaakvolle wildplukkruiden als look-zonder-look en witte dovenetel om het plaatje compleet te maken.

Recept van Leah

Bereiding

- * Haal het filodeeg 's morgens al uit de vriezer, zodat het op tijd ontdooit is.
- * Pel en snipper de uien en knoflook. Snijd de wildpluk en zongedroogde tomaten in kleine stukjes en de oesterzwammen in plakjes.
- * Verwarm de oven voor op 180 °C.
- * Verhit de olie in een koekenpan en fruit de ui hierin.
- * Doe dan de oesterzwammen, Provençaalse kruiden en knoflook erbij en bak even goed door.
- * Voeg dan de spinazie en de wildplukkruiden toe en laat deze even slinken.
- * Meng de zongedroogde tomaten erdoor en breng op smaak met peper en zout.
- * Leg de ontdooide filodeegvellen op een snijplank. Bestrijk elk vel met een beetje olijfolie.
- * Leg steeds twee vellen om en om op elkaar. Spreid in de middenstrook het wildpluk-oesterzwammen mengsel uit.
- * Maak er een rol van door de randen en zijkanten naar elkaar toe te vouwen.
- * Leg het op een ingevette bakplaat en bak ongeveer 30 minuten in de oven tot het goudbruin ziet.

Ingrediënten

1 pakje filodeeg (ontdooit)

vergiel vol winterspinazie en wildplukkruiden (kleine veldkers, look-zonder-look en witte dovenetel)

2 rode uien

2 teentjes knoflook

250 gr. oesterzwammen

6 zongedroogde tomaten

2 theelepels Provençaalse kruiden

olijfolie

Pétanque

wordt gespeeld met metalen ballen (boules), een but en vanuit een cirkel op de grond.

1

Men speelt

Triplette
3 tegen 3
(2 boules p.p.)

Doublette
2 tegen 2
(3 boules p.p.)

Tête-à-tête
1 tegen 1
(3 boules p.p.)

Doel van het spel

Trachten de boule dichtst bij het but te plaatsen dan de tegenstander.

3

Het werpen

Een speler van equipe A positioneert een cirkel en werpt het but tussen 6 en 10 meter uit. Hij/zij of een medespeler speelt de eerste boule.

4

Daarna speelt een speler van equipe B.

5

Het plaatsen

Een speler van equipe B probeert een boule dichtst bij het but te krijgen dan die van equipe A.

6

Het schieten

Daarna moet equipe A zolang spelen tot een boule dichtst bij het but ligt dan equipe B of tot equipe A geen boules meer heeft.

7

Indien men slaagt

dan moet een speler van de andere equipe opnieuw spelen.

8

Indien men niet slaagt

dan moet die equipe zolang spelen tot een boule dichtst bij het but ligt of geen boules meer heeft.

9

Indien een equipe geen boules meer heeft speelt het andere zijn resterende boules.

10

Einde speelronde

Een equipe heeft zoveel punten als boules die dichtst bij het but liggen dan die van de andere equipe.

11

Einde spel
(bijvoorbeeld 13-7)

Na het einde van de speelronde werpt de winnende equipe opnieuw het but uit. De equipe die uiteindelijk als eerste 13 punten behaalt is winnaar.

12

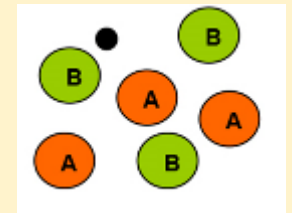
Jeu de boules

Verkorte spelregels

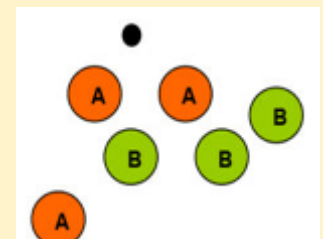
Er wordt niet om beurten gespeeld, maar het team dat het dichtst bij het but ligt, speelt pas weer als de tegenstander beter ligt of geen boules meer heeft.

In het laatste geval mag dat team proberen meer punten te scoren door boules dichtst bij het but te leggen dan de beste boule van de tegenstander. Voor elke boule die een team dichterbij heeft geplaatst dan de tegenpartij, krijgt het één punt. Dan is de werpronde (of *mène*) voorbij. Het team dat heeft gescoord, trekt een cirkel rond de plaats waar het but lag en gooit het opnieuw uit; daarmee begint de volgende *mène*.

Het spel eindigt als een team 13 punten heeft.

Score:
1 punt voor team B

Score:
2 punten voor team A